

DÉR GUSZTÁV

A bokodi modell – települések közkulturális társulása

KÖZKINCS -3/II.

A bokodi nyertes pályázat bemutatása

1998 őszén még a bokodi Móra Ferenc Általános Iskola – Önkormányzatának hathatós támogatásával – közoktatási együttműködésre lépett hat környező település általános iskoláival, óvodáival és önkormányzataikkal.

2001 augusztusában Bokod általános művelődési központba integrálta közoktatási, közművelődési intézményeit.

2003 májusában Bokod az együttműködés koordinálását, irányítását a Vértesi Iskolaszövetségben folytatta. Mint a VISZÖV vezető intézménye, valamint a „Régió és Kistérség a Pedagógiai Szolgáltatásban” projekt bázisiskolája évek óta számos pedagógiai szolgáltatást nyújt a kistérségben:

- Pedagógus továbbképzéseket, bemutató tanításokat szervez.
- Szakmai munkaközösségeket működtet.
- A települések közötti áttanításokkal javítja az iskolák szakos ellátottságát.
- Kistérségi tanulmányi- és sportversenyeket, kiállításokat, színházlátogatásokat, szaktáborokat, erdei iskolát, sí-tábort szervez.

ÁMK lévén:

- Eredményes kistérségi felnőttoktatási stúdiumokat (angol, számítástechnikai, jogosítványszerző) indított.
- 2004-ben az ÁMK intézményegységeként kistérségi alapfokú művészeti iskolát indított, melynek növendékei között található a pályázatban résztvevő települések tanulói is.
- Előkészítő, gyűjtő munkát folytat a kistáj kulturális és turisztikai értékeinek közös bemutatására.
- Közreműködésükkel jött létre a Bokodi Hagyományörző és Faluszépitő Egyesület.

A bokodi Móra Ferenc ÁMK igazgatója 2004 májusától részt vett az MMI Kistérségi Fejlesztési Műhely munkájában. Alapötletét – iskolaszövetségből kulturális szövetség – a Fejlesztési Műhely alkotó közössége tagjainak /Beke Pál, Kereszti Ferenc, Keresztesi József, Pósfay Péter/ segítségével dolgozta ki projekttervvé.

A KÖZKINCS-3/II. pályázati kiírást követően a Bokod Községi Önkormányzat azonnal felvállalta a szomszéd települések /Dad, Kömlőd, Szákszend/ támogatásának megszerzését, a projekt társulásban történő megvalósítását. A program pályázati dokumentummá szerkesztése, majd beadása után a megvalósítás is elkezdődött.

Az alábbiakban a nyertes pályázatot és a végrehajtás eddigi eredményeit mutatom be – vázlatosan:

A kistáj Komárom-Esztergom megye belső peremvidéke, Oroszlány statisztikai kistérsége. Gyönyörű természeti adottságokkal, történelmi emlékekkel rendelkezik, melyek feltáratlanok. A települések története feldolgozatlan, a néprajzi emlékek veszendőbe mennek, bár a népi hagyományok még nyomokban megtalálhatók. Népessége öregszik. Az aktív lakosságot létbizonytalanság, és identitásproblémák jellemzik. Rohamosan nő a hátrányos helyzetű családok és a csonkacsaládokban nevelkedő gyerekek száma.

A települési környezetkultúra elhanyagolt. Rendkívül kevés civil szervezet működik, támogatottságuk minimális. Az általános iskolát befejezett fiatalok szabadidejének hasznos eltöltésére irányuló programok nincsenek. Csak néhány iskolából érhető el az Internet.

A négy település közül Bokodon dolgozik felsőfokú közművelődési szakember (részfoglalkozásban). A többi településen pedagógus, vagy más végzettségű szakember (megbízással) látja el a kulturális szervező munkát.

Szákszendben teljesen új közösségi-művelődési házat épített az önkormányzat az elmúlt években, Bokodon a művelődési ház teljes felújítását végezték el, Dadon megfelelő állapotú a művelődési ház, míg Kömlődön az iskola ad helyet a közösségi rendezvényeknek.

A program tartalma:

- Kutatás-igényfeltárás;
- A természeti, környezeti, kulturális, közösségi értékek feltárása;
- Az összegyűjtött adatok elemzése, kiértékelése;

- Programterv készítése, kínálati program összeállítása;
- Az iskolai képzést kiegészítő új tevékenységek indítása kistérségben
- Középiskolai előkészítés, korrepetálás, nyelvoktatás, képzőművész-tábor, erdei iskola;
- A már működő művelődő közösségek tevékenységének bővítése;
- Ifjúsági fúvószenekar, szövetség, médiaszakkör, filmklub;
- A kulturális szolgáltatások körének bővítése a kistérségben;
- Kistérségi mozi, könyvtári szolgáltatás, gyermekszínház;
- Népfőiskola indítása, felnőttképzés, átképzés;
- Népművészek, népi iparművészek, képzőművészek számára kiállítá-sok szervezése;
- Kölsönös bemutatkozások falunapokon;
- Szervezetfejlesztés;
- Népművelők szakmai munkaközösségének megalakítása;
- Kistérségi közművelődési tanács létrehozása;
- Kistérségi információs központ kialakítása.

A program tartalmi feladatait naptári ütemtervben (GANTT diagram) dolgoztuk fel. Végrehajtásában a következők valósultak meg:

A pályázati projekttervet különböző fórumokon ismertettük, így az iskolaszövetség közgyűlésén, igazgatói értekezleten, szakmai munkaközösségekben, civil fórumon, közművelődési továbbképzésen.

Szóba jöhető partnereinket (igazgatók, pedagógusok, művelődésszervezők, könyvtárosok, civil szervezetek vezetői) megnyertük.

A településeken tervezett kulturális igényfelmérést előkészítettük, az önkéntes felmérést végzőket felkértük.

Új tevékenységeket indítottunk az iskolai képzés kiegészítésére:

- Képzőművész, tánc és színjátszó tábor, erdei iskola;
- Játékos műveltségi vetélkedőket szerveztünk (anyanyelv, természet-tudományok);
- Kistérségi művészeti iskolánk profilját zongora és kézműves tansza-kokkal bővítettük;
- Ifjúsági fúvószenekarunkat újraélesztettük.

- Új közösségeket hoztunk létre:
 - Ifjúsági klub
 - Baba-mama klub
 - Médiaszakkör
- Kiállításokat szerveztünk (különböző technikák a képzőművészetben, szöttesek, fafaragások, fotókiállítás a szőlészet-borászatról).
- Közösségeink kölcsönösen bemutatkoztak a falunapokon.

A pályázati támogatás elnyerése *lendületet adott a négy település kulturális együttműködésének*, s reményt arra, hogy szerény költségvetési forrásainkat 2006-ban utólagos plusz forrásokkal egészíthetjük ki.